

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی داراب

پرستاری سلامت مادر و نوزاد (plan Lesson) (طرح درس روزانه)

سال تحصیلی: ۱۴۰۵-۱۴۰۴	
دانشکده: پرستاری	مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری
نام درس: پرستاری سلامت مادر و نوزاد	روز: یکشنبه
نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۳
مدت کلاس: ۱۸۰ دقیقه	مدرس: خانم فاطمه کشاورز
تنظیم کننده: فاطمه کشاورز	

هدف کلی:

درس انتقال دانش نگرش و مهارتهای لازم به دانشجو نسبت به بهبود سلامت مادران و نوزادان با رویکرد جامعه محور و خانواده محور در راستای تأمین سلامت جسمی روانی اجتماعی و معنوی از لقاح تا یائسگی مادر تقویت سازگاری با این مراحل و همچنین آموزش برای ارتقای سلامت مادر و نوزاد پذیرش نقش والدی و بررسی عوامل تأثیر گذار مذهبی فرهنگی اقتصادی و اجتماعی و ارزشها بر سلامت زن و خانواده در انتظار فرزندان.

شرح درس:

این درس بر اساس مفاهیم سلامت مادران و نوزادان قلمرو فعالیت پرستار در ارتقاء سلامت زنان مادران و نوزادان که به عنوان یک اولویت در ارائه مراقبتهای سلامتی اولیه با توجه به راهبردهای سازمان بهداشت جهانی است. اهمیت نقش پرستار در تأمین حفظ و ارتقاء سلامت زنان مادران نوزادان و سازگاری با تغییرات منتج از بلوغ بارداری زایمان و پانسیگی ارائه میشود. این درس به دانشجویان فرصت میدهد تا توانائیهای لازم را برای بررسی سلامت مادر جنین و نوزاد و به طور کلی خانواده در انتظار فرزندان از طریق فرایند پرستاری کسب نمایند. نظریه ها و اصول پرستاری ارائه شده در این درس پایه ای برای کاربرد فرایند پرستاری تفکر انتقادی قضاوت بالینی و پژوهش در مراقبت سلامتی از مادران و نوزادان خواهد بود در این درس توانائیهای لازم برای بررسی و شناخت مادر و نوزاد در معرض خطر و تشخیص مشکلات بالفعل و بالقوه سلامت آنها انجام تدابیر پرستاری مبتنی بر شواهد در موقعیتهای خاص ایجاد خواهد شد.

جلسه	عنوان درس	اهداف شناختی	روش آموزش	نحوه ارزشیابی جلسه	نوع تکلیف مهلت ارائه	محتوای آموزشی
۱	کلیات پرستاری سلامت مادران و نوزادان	- اهداف قلمرو و گسترش فعالیت پرستاری سلامت مادران و نوزادان را توضیح دهد - عوامل مؤثر بر آن شاخصهای مهم حیاتی در سلامت مادران و نوزادان را بیان کند - میزانهای تولد مرگ و میر مادر و نوزاد را توضیح دهد - استانداردهای مراقبت در سلامت مادران و نوزادان مسائل و چالشهای قانونی و اخلاقی . - نقش پرستار سلامت مادر و نوزاد را بداند - کاربرد فرآیند پرستاری با تأکید بر به کارگیری تفکر انتقادی و قضاوت بالینی در تأمین و حفظ سلامت مادران و نوزادان را بداند - مراحل ارزیابی تشخیص پرستاری برنامه ریزی اجرا و ارزشیابی را به ترتیب توضیح دهد - مراقبت جامعه محور از مادران و نوزادان با در نظر گرفتن ملاحظات فرهنگی مذهبی ارزشی اجتماعی قومیتی هنجارهای اجتماعی را توضیح دهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب
۲	سلامت زن	- تعاریف سلامت ، سلامت زن نظر اسلام نسبت به سلامت زن را بداند - بلوغ، اولین قاعدگی، عوامل مؤثر بر شروع اولین قاعدگی، سندرم پیش از قاعدگی، اختلالات قاعدگی را هر کدام توضیح دهد و علایم را بتواند تشخیص دهد - دوره باروری را شرح دهد - سندرم پیش از یائسگی را توضیح دهد - یائسگی و عوامل مؤثر بر آن، عوارض یائسگی را توضیح دهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب

				✚ انجام مداخلات پرستاری در همه موارد بر اساس تشخیص و فرایند پرستاری بیان کند		
۳	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم تناسلی زن	✚ آناتومی اندام های تناسلی خارجی : برآمدگی ونوس، لبهای بزرگ و کوچک ، کلیتوریس پرینه، دهلیز، غدد بارتولن، عدد اسکن، ورودی پیشابراه ، مدخل مهبل و پرده بکارت هر کدام به تنهایی را بداند و توضیح دهند. ✚ آناتومی اندام تناسلی داخلی: مهبل رحم، لوله های رحمی، تخمدانها، عروق خونی ، درناژ لنفاوی، رباطها و اعصاب هر یک از اندام های تناسلی هر کدام به تنهایی را بداند و توضیح دهند.	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس -شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب
۴	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم تناسلی زن	✚ آناتومی لگن: استخوانها و مفاصل لگن، تقسیمات لگن، اقطار لگن حقیقی ، انواع لگن، روشهای اندازه گیری اقطار لگن (پلویمتری) هر کدام به تنهایی را بداند و توضیح دهند. ✚ فیزیولوژی سیکل قاعدگی : سیکل تخمدانی (مرحله قبل از تخمک گذاری مرحله تخمک گذاری و مرحله بعد از تخمک گذاری) سیکل رحمی (مراحل قاعدگی، تکثیری ترشحی تأثیر هورمون ها بر سیکل قاعدگی) هر کدام را بیان کند.	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس -شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب
۵	لقاح و رشد و تکامل جنینی	✚ بلوغ تخمک و اسپرم ، انتقال تخمک و اسپرم به لوله های رحمی، لقاح، تشکیل و تقسیم تخم، لانه گزینی تخم، رشد و تکامل جنین در دوره های رویانی و جنینی و مشخصات هر دوره را توضیح دهد ✚ تکوین و تکامل جفت بند ناف را بیان کند ✚ مایع آمنیوتیک منبع خصوصیات و اعمال آن را توضیح دهد ✚ پرده های جنینی منشا طرز تشکیل و کارکرد هر کدام را بیان کند	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس -شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب

۶	تشخیص بارداری	تعریف واژه ها و اختصارات را بداند علائم و نشانه های بارداری (علائم حدسی، احتمالی، قطعی) هر کدام را توضیح دهند تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری را توضیح دهد تغییرات جسمی: تغییرات سیستم تناسلی مهبل رحم لوله های رحم را بتواند توضیح دهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب
۷	تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری	تغییرات پستانها پوست و جدار شکم را توضیح دهد. تغییرات سیستم گردش خون و قلب، سیستم تنفس، سیستم گوارش، سیستم ادراری آب و الکترولیت متابولیسم، غدد مترشحه داخلی، را توضیح دهد تغییرات اسکلتی عضلانی و عصبی را توضیح دهد تغییرات روانی واکنشهای روانی مادر در انتظار فرزند در دوران بارداری را بداند تصویر ذهنی زن در بارداری، روان زیست شناسی مادر نقش هورمونها و عواملی که در نقش مادری یک زن مؤثرند را توضیح دهد روش سازگاری با بارداری را توضیح دهد پذیرش و سازگاری مادر با بارداری را توضیح دهد پذیرش و سازگاری پدر با بارداری را توضیح دهد پذیرش و سازگاری سایر اعضاء خانواده با بارداری را توضیح دهد نظر اسلام نسبت به نقش مادران و پدر در دوران بارداری را توضیح دهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب
۸	ناراحتی دوران بارداری	ناراحتی های شایع دوران بارداری و تدابیر پرستاری مربوطه شامل تهوع، استفراغ صبحگاهی، تکرر ادرار، سوزش معده، نفخ شکم، پیوست، هموروئید، کمر درد، واریس پا، انقباضات و کرامپ ها خیز، ترشحات	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب

				مهبل، تنگی نفس، بی خوابی، کاهش فشارخون وضعیتی، سندرم کارپال نائل (Carpal tunnel syndrome) را توضیح دهند		
۹	مراقبت های دوران بارداری	اهمیت مراقبت های دوران بارداری مدت را بیان کند سلامت مادر در دوران بارداری را بیان کند ملاقات اولیه معاینات اولیه معاینات عمومی و فیزیکی، گرفتن شرح حال، تاریخچه و معاینات مامائی و تست های آزمایشگاهی را توضیح دهد روشهای محاسبه تاریخ احتمالی زایمان را توضیح دهد ملاقات روتین به لحاظ فواصل ملاقات و معاینات مربوطه را به مادر آموزش دهند واکسیناسیون در دوران بارداری را توضیح دهند کلاسهای آموزشی در سه ماههای بارداری و آموزش خود مراقبتی در رابطه با (مراقبت از پوست، پستان ها، دندانها، نوع لباس، دفع خواب و استراحت مسافرت، اشتغال به کار، مقاربت، ورزشهای مناسب بارداری، مضرات استفاده از مواد زبان اور مثل سیگار و الکل، مواد مخدر، اشعه ایکس، داروها و اثرات آنها بر جنین) را توضیح دهند آموزش مددجو در مورد علائم خطرناک و هشدار دهنده در دوران بارداری را توضیح دهد تغذیه در دوران بارداری : تغذیه و نیازهای غذائی در این دوران را بداند آموزش جهت تأمین مواد غذایی توصیه های اسلام در مورد بهداشت جسمی روانی دوران بارداری را توضیح دهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه پاورپوینت فیلم کتاب	دو جلسه

۱۰	بررسی سلامت جنین	اهمیت و دلایل بررسی سلامت جنین را بیان کند بررسی سلامت جنین شامل شمارش حرکات جنین، مانیتورینگ الکترونیکی جنین را توضیح دهد تست بدون استرس (NST) را توضیح دهد و بتواند با تست های دیگر مقایسه کند پروفایل بیوفیزیکی (BPP) را توضیح دهد و بتواند با تست های دیگر مقایسه کند تست استرس انقباض (OCT) را توضیح دهد و بتواند با تست های دیگر مقایسه کند اولتراسونوگرافی از راه شکم و واژن را توضیح دهد و بتواند با تست های دیگر مقایسه کند. آمنیوستز نمونه برداری از پرزهای کوریون (CVS) را توضیح دهد و بتواند با تست های دیگر مقایسه کند. نمونه گیری از خون بندناف (PUBS) را توضیح دهد و بتواند با تست های دیگر مقایسه کند. نمونه گیری از خون جنین را توضیح دهد و بتواند با تست های دیگر مقایسه کند تست ژنتیک قبل از لانه گزینی را توضیح دهد و بتواند با تست های دیگر مقایسه کند MRI را توضیح دهد و بتواند با تست های دیگر مقایسه کند سنجشهای مادری آلفافیتو پروتئین سرم مادر غربالگری مارکرهای سرمی مادر را توضیح دهد. ویژگیهای هر روش ، موارد استفاده، عوارض و مراقبتهای پرستاری در هر روش بر اساس فرایند پرستاری را توضیح دهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضور مستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب
۱۱	ژنتیک و مشاوره ژنتیک	اهمیت ژنتیک در سلامت مادران و نوزادان را بیان کند.	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع -	مقاله تا پایان	پاورپوینت فیلم کتاب

				➤ مروری بر اختلالات کروموزومی اختلالات کروموزومهای جنسی و غیر جنسی و اختلالات ژنی را توضیح دهد ➤ الگوی انتقال اختلالات چند ژنی و تک ژنی را بداند ➤ بیماریهای ژن ، غیر جنسی، اختلالات ژن (جنسی) را توضیح دهد ➤ تراتولوژی اصول تراتولوژی و تراتوژنها را توضیح دهد ➤ روشهای تشخیص اختلالات ژنتیکی در دوران بارداری ➤ مشاوره ژنتیک را تویح دهد و بتواند مقایسه کند ➤ نقش پرستار در مشاوره ژنتیکی را توضیح دهد ➤ نظر اسلام نسبت به داشتن نسل سالم را توضیح دهد		
۱۲	زایمان طبیعی	➤ تعریف زایمان و فرآیند زایمان طبیعی را توضیح دهد ➤ نقش پرستار در فرآیند زایمان طبیعی بیان کند ➤ نیروهای زایمان انقباضات تأثیر نیروهای زایمان بر تغییرات سرویکس دیلاتاسیون و افاسمان را توضیح دهد ➤ عامل عبور کننده سر جنین شامل استخوانها درزها و فونتanelهای سر جنین حالت (Attitude) قرار (Lie) Presentation(-نمایش)Station(ایستگاه Position(هر کدام را توضیح دهد و مقایسه کند. ➤ علائم کاذب و حقیقی زایمان د مرحله اول دوم سوم و چهارم زایمان به همراه بررسی جامع و مستمر سلامت مادر را توضیح دهد. ➤ مانیتورینگ الکترونیکی داخلی و خارجی (جنین در تمامی مراحل فرایند زایمان مراقبتهای پرستاری را توضیح دهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه پاورپوینت فیلم کتاب	

				آموزش های لازم به مددجو جهت مشارکت و تسهیل در زایمان مراقبتهای فوری پس از زایمان را توضیح دهد		
پاورپوینت فیلم کتاب	مقاله تا پایان دو جلسه	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس -شرکت در بحث گروهی	سخنرانی پرسش و پاسخ	ویژگیهای درد زایمان را بیان کند اثرات جسمی و روانی درد زایمان را بیان کند مکانیسم درد زایمان و عوامل مؤثر بر آن را توضیح دهد روشهای غیر دارویی کاهش درد زایمان را نام ببرد و هر کدام را توضیح دهد. مزایا و معایب هر روش را توضیح دهد مکانیسم اثر و مراقبت های پرستاری مربوطه بر اساس تشخیص های پرستاری را توضیح دهد روشهای دارویی کاهش درد زایمان را نام ببرد و توضیح دهد اثرات روشهای دارویی کنترل درد زایمان بر مادر و جنین مزایا و معایب هر روش را بیان کند مکانیسم اثر و مراقبتهای پرستاری مربوطه روشهای کاهش درد را توضیح دهد	روشهای کاهش درد زایمان	۱۳
پاورپوینت فیلم کتاب	مقاله تا پایان دو جلسه	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضورمستمر در کلاس -شرکت در بحث گروهی	سخنرانی پرسش و پاسخ	دوره پور پرپوم را تعریف نماید. -تغییرات فیزیولوژیک و آناتومی که مربوط به دستگاه تولید مثل را شرح دهد - .مراقبت های پرستاری بعد از زایمان را بیان کند. -تغییرات روحی روانی این دوران را توضیح دهد - .تدابیر پرستاری و آموزشهای خاص دوره بعد از زایمان را بیان کند. -مراقبتهای فوری و طی ۶ هفته پس از زایمان را توضیح دهد.	آشنایی با تغییرات فیزیولوژیکی بعد از زایمان	۱۴

۱۵	مراقبت‌های پرستاری از نوزاد	✚ تطابق با زندگی خارج از رحم نوزاد را توضیح دهد ✚ بررسی و مراقبت های بلافاصله بعد از تولد در اتاق زایمان شامل تمیز کردن راه های تنفسی، پیشگیری از هیپرترمی تعیین آپگار بستن بندناف را بیان کند ✚ وضعیت جسمی: علائم حیاتی، قد، وزن، دور سر، دور سینه، درجه حرارت، رفلکس ها و رفتار نوزاد را بتواند اندازه گیری و مقایسه کند ✚ مراقبت‌های پرستاری در زمینه های تنظیم درجه حرارت را بداند ✚ پیشگیری از عفونت و تست های غربالگری واکسیناسیون ✚ مراقبت از بند ناف را توضیح دهد. ✚ آموزش به خانواده برای مراقبت جسمی و عاطفی از نوزاد در منزل را بیان کند	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضور مستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب
۱۶	تغذیه نوزاد	✚ آناتومی و فیزیولوژی پستان را بداند ✚ فیزیولوژی ترشح شیر را شرح دهد ✚ مشخصات شیر مادر، مزایا و اثرات جسمی و روانی تغذیه با شیر مادر در مادر و نوزاد را توضیح دهد ✚ مراقبت های پرستاری بر اساس تشخیص‌های پرستاری و آموزش‌های لازم برای تغذیه نوزاد را بداند ✚ موارد منع مصرف شیر مادر را توضیح دهد ✚ مشکلات شیردهی را شرح دهد ✚ تغذیه مصنوعی و آموزش‌های لازم را بداند ✚ نظر اسلام نسبت به تغذیه با شیر مادر را توضیح دهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضور مستمر در کلاس - شرکت در بحث گروهی	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب
۱۷	بهداشت و تنظیم خانواده	✚ تاریخچه تنظیم خانواده در ایران و جهان را بداند ✚ تعریف تنظیم خانواده و اهمیت آن را بداند ✚ نظر اسلام نسبت به تولید مثل و روش‌های تأیید شده پیشگیری از بارداری در اسلام را توضیح دهد ✚ نقش پرستار در تنظیم خانواده را بداند ✚ انواع روش‌های پیشگیری از بارداری را توضیح دهد	سخنرانی پرسش و پاسخ	سرچ مقالات مرتبط با موضوع - حضور مستمر در کلاس	مقاله تا پایان دو جلسه	پاورپوینت فیلم کتاب

		شرکت در بحث گروهی		✚ روشهای پیشگیری از بارداری طبیعی را شرح دهد ✚ روشهای مصنوعی پیشگیری از بارداری را شرح دهد و بتواند مقایسه کند .		
--	--	----------------------	--	--	--	--